

Omdat scholing werkt!

Jaarverslag schooljaar 2022-2023

Gemeenschappelijke Regeling schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten
Zuid-Kennemerland en IJmond

In dit jaarverslag over het schooljaar 2022-2023 brengt het bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten van de regio Zuid-Kennemerland en IJmond) verslag uit over de behaalde resultaten ten aanzien van het vastgestelde beleidskader en de uitvoering door de medewerkers van het Leerplein.

Inhoud

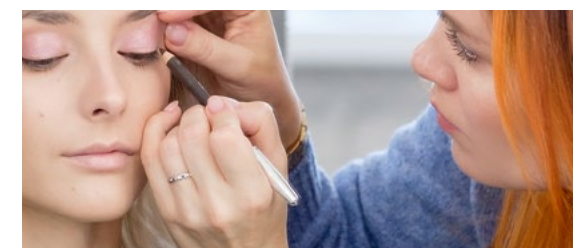
KIES EEN ONDERWERP OM DIRECT TE NAVIGEREN OF SCROLL VIA DE PIJLTJES

Bestuur en uitvoering

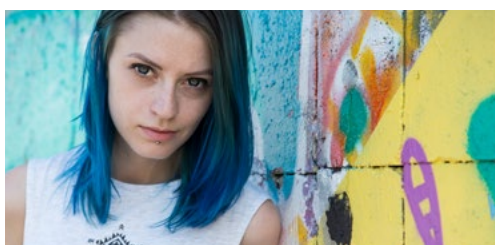

Aantallen jongeren

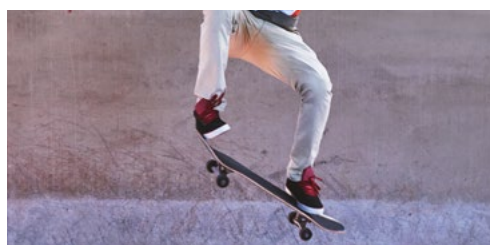

Resultaten en activiteiten

Inschrijvingsverplichting en vrijstelling	10
Verzuimaanpak	11
Preventieve spreekuren	12
Thuiszitters-aanpak	14
HALT en PV's	15
RMC-aanpak	16
Specifieke taken RMC	17
VSV-aanpak	19
Jongeren in kwetsbare posities	20
Projecten	21
Cases:	
Door naar 5 HAVO	13
Een veilige plek met goede begeleiding	18

Startkwalificatie en beroepskwalificatie

Financiën

1

Bestuur en uitvoering

Bestuur

De Gemeenschappelijke Regeling Schoolverzuim en Voortijdig Schoolverlaten (VSV) heeft een bestuur (gemeenschappelijk orgaan) dat bestaat uit de wethouders Onderwijs van de deelnemende gemeenten:

- **Gemeente Beverwijk**, mevr. Brigitte van den Berg en mevr. Cecilia van Weel
- **Gemeente Bloemendaal**, mevr. Attiya Gamri
- **Gemeente Haarlem**, dhr. Bas van Leeuwen
- **Gemeente Heemskerk**, dhr. Piet Burgering
- **Gemeente Heemstede**, dhr. Sam Meerhoff
- **Gemeente Velsen**, dhr. Jeroen Verwoort
- **Gemeente Zandvoort**, dhr. Lars Carree

Uitvoering

Het Leerplein is het regionale bureau leerplicht en RMC in de regio Zuid-Kennemerland en IJmond. De samenwerking tussen de gemeenten die deelnemen aan het Leerplein werd vastgelegd in de Gemeenschappelijke Regeling schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten. De gemeenten in de IJmond doen de uitvoering van leerplicht lokaal. Het meerjarenbeleidsplan 2023 t/m 2026 ("Kansen bieden aan jongeren") vormt het regionale kader voor de aanpak van schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten.

De totale vaste formatie van het Leerplein bedraagt aan de start van het schooljaar 2022-2023 totaal 20 fte, verdeeld over 25 personen.

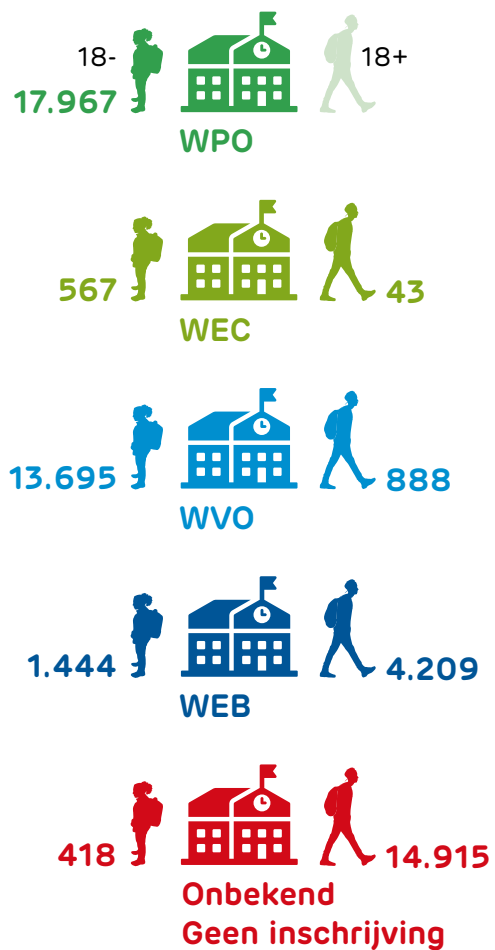
De medewerkers van het Leerplein werken lokaal en regionaal intensief samen met partners, zowel op uitvoerend niveau, als op beleids- en bestuurlijk niveau. Het onderwijsveld in brede zin is dé partner voor leerplicht en RMC. Maar er zijn ook nauwe contacten met de afdelingen Jeugd, Werk&Inkomen, WMO en Veiligheid van de diverse gemeenten. Verder wordt er veel samengewerkt met o.a. WSP, re-integratiepartners, partners uit het Jeugddomein zoals CJG en partners WMO, partners Veiligheid, Halt, Raad voor Kinderbescherming, sociale (wijk)teams, etc.

2

Aantallen jongeren

Totaal: 54.146

Aantal jongeren 5 - 23 jaar

In de regio Zuid-Kennemerland wonen 34.091 jongeren van 5 tot 18 jaar, de leerplichtdoelgroep.

De jongeren in deze doelgroep wonend in de IJmond zijn niet meegeteld, omdat deze gemeenten de leerplicht lokaal uitvoeren en hierover een apart leerplicht-jaarverslag maken.

In de regio Zuid-Kennemerland en IJmond wonen 20.055 jongeren van 18 tot 23 jaar, de RMC-doelgroep. Totaal gaat het dus om 54.146 jongeren in de regio. Dit zijn potentieel de jongeren die vanuit het Leerplein begeleid worden.

De cijfers worden gepresenteerd naar schoolherkomst van de jongere, conform de wijze waarop ook gerapporteerd wordt aan het Ministerie van OCW in de artikel 25 rapportage leerplicht.

- WPO (Wet op het Primair Onderwijs):** basisschool of speciaal basisonderwijs
- WEC (Wet op de Expertisecentra):** school voor speciaal onderwijs of voor voortgezet speciaal onderwijs
- WVO (Wet op het Voortgezet Onderwijs):** school voor praktijkonderwijs of een school voor voortgezet onderwijs
- WEB (Wet Educatie en Beroepsonderwijs):** MBO (Middelbaar Beroepsonderwijs) of VAVO (Voortgezet Algemeen Volwassenenonderwijs)
- Geen inschrijving:** niet ingeschreven bij een van de genoemde onderwijssoorten (zie pagina 8).

3

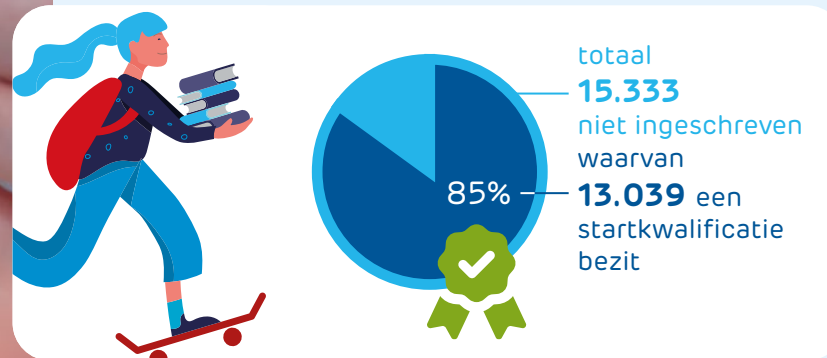
Startkwalificatie en Beroepskwalificatie

The secret to getting ahead is getting started.

Startkwalificatie en Beroepskwalificatie

Wanneer we de aantallen jongeren afzetten tegen de cijfers rondom verzuim, thuiszitten en uitval zien we direct dat het met veel jongeren goed gaat in het onderwijs. Dat is ook zichtbaar aan de hoeveelheid jongeren onder de 23 die al in het bezit is van een startkwalificatie. Slechts een beperkt aantal jongeren heeft extra begeleiding nodig om een diploma te behalen. Voor deze groep is specifiek beleid noodzakelijk om te voorkomen dat zij gaan verzuimen of thuiszitter of voortijdig schoolverlater worden. Ook het behalen van een beroepskwalificatie (bijv. certificaat of praktijkverklaring) is voor een aantal jongeren een juiste route om aan het werk te komen.

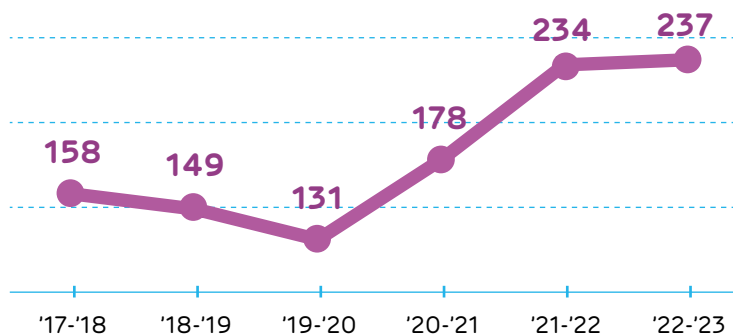

4

Activiteiten & Resultaten

Verleende vrijstellingen

Inschrijvingsverplichting en vrijstelling

Kinderen en jongeren in Nederland staan ingeschreven op een school en bezoeken deze school tenzij er sprake is van een vrijstelling. Er is een aantal gronden op basis waarvan ouders vrijstelling kunnen krijgen van de verplichting hun kind in te schrijven op een school of instelling. Deze vrijstellingen worden aangevraagd bij de leerplichtambtenaar. Deze toetst of de aanvraag voldoet aan de door de wet gestelde eisen. In het geval van een aanvraag op grond van artikel 5 sub a is een onderzoek door een onafhankelijk arts onderdeel van de procedure.

1. **Lichamelijke of psychische gronden** (artikel 5 sub a)
2. **Bedenkingen tegen de richting van de school** (artikel 5 sub b)
3. **Inschrijving bij een school in het buitenland** (artikel 5 sub c)

Daarnaast bestaat voor kwalificatieplichtigen (16-/17-jarigen) nog de vrijstelling op grond van artikel 15, waarbij vrijstelling wordt verleend vanwege een "andere vorm van onderwijs" (bijvoorbeeld een opleiding bij een bedrijf).

We zien dat de trend is dat het aantal vrijstellingen gestaag groeit. Dat heeft enerzijds te maken met het feit dat meer gebruik gemaakt wordt van bijvoorbeeld een opleidingsjaar in het buitenland (waarvoor dan een vrijstelling 5 onder c wordt afgegeven). Anderzijds leidt de voor jongeren steeds complexere samenleving ook vaker tot (tijdelijk) onvermogen om naar school te gaan (dan wordt een vrijstelling 5 onder a afgegeven).

Ongeoorloofd verzuim 5-23 jaar

	relatief verzuim*		luxe verzuim	absoluut verzuim
	18 ⁻	18 ⁺		18 ⁻
 WPO 129	20	-	107	2
 WEC 54	49	3	-	2
 WVO 191	96	37	56	2
 WEB 594	233	347	12	2

* 18⁺: Zuid-Kennemerland en IJmond

Verzuimaanpak

Het wettelijk kader voor leerplicht rondom schoolverzuim is strak. Scholen zijn verplicht (vermoedelijk) ongeoorloofd schoolverzuim van 16 uur in vier weken te melden bij de leerplichtambtenaar. Wij hanteren in onze regio in principe dezelfde regel voor het melden van verzuim van jongeren van 18 jaar en ouder wanneer er risico is op uitval en het niet behalen van het diploma.

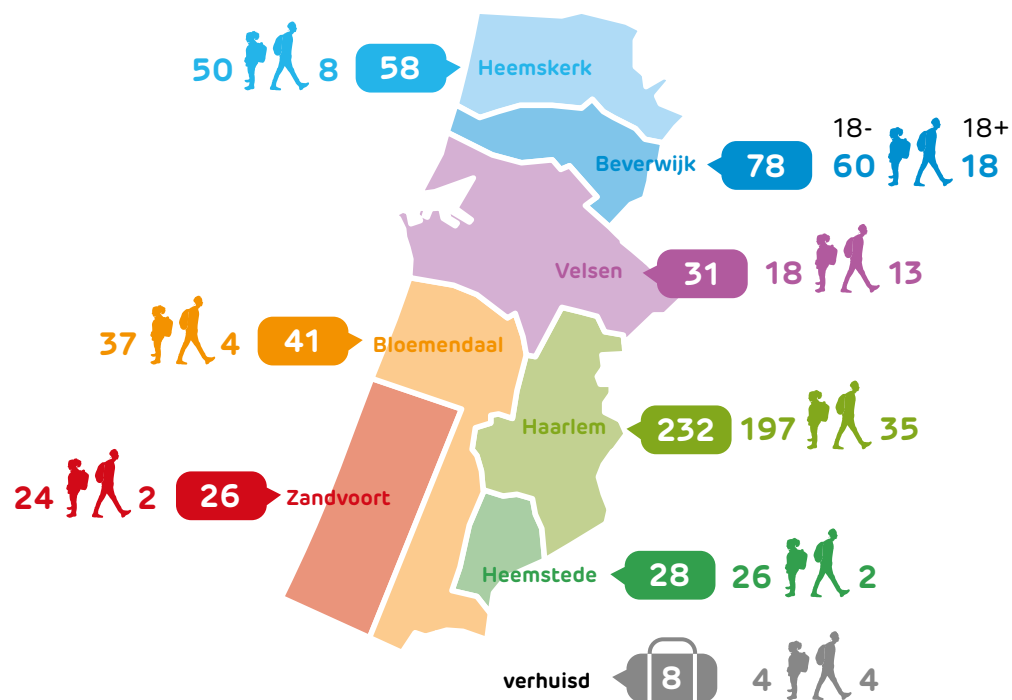
Op grond van een verzuimmelding die de school via het verzuimloket van DUO doet, zal de leerplichtambtenaar/RMC-medewerker de jongere en/of zijn/haar ouders oproepen voor een gesprek. Er kunnen meerdere gesprekken plaatsvinden. Bij complexe problematiek zijn doorgaans meerdere partijen betrokken. In deze gevallen worden vaak multidisciplinaire overleggen (MDO's) belegd waarbij partijen in gesprek gaan met ouders en jongere om naar een oplossing te zoeken.

In de regio wordt gestreefd naar een reductie van schoolverzuim bij leerplichtige jongeren met 10%. Partijen hebben zich bestuurlijk gecommitteerd aan dit streven door het tekenen van een regionaal convenant schoolverzuim. Voor de uitvoerders van de diverse partijen die betrokken zijn bij schoolverzuim is een uitvoeringsagenda opgesteld waarin werkwijze en verantwoordelijkheden verder worden vastgelegd.

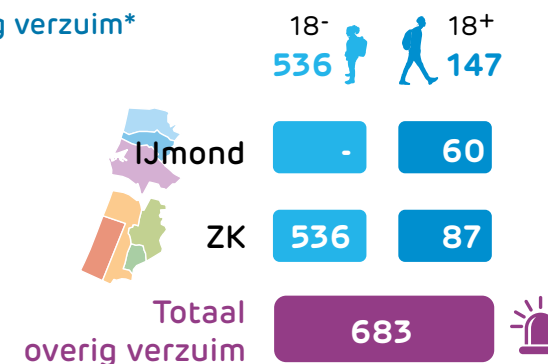
Overig verzuim

Naast het ongeoorloofd verzuim van 16 uur in vier weken registreert het Leerplein ook "overig verzuim". Dit is verzuim dat nog niet de 16 uur in vier weken heeft bereikt en dus ook niet terugkomt in de cijfers van het Ministerie van OCW. Daar kijkt men immers alleen naar het wettelijk verzuim. Bij het Leerplein hanteren we de stelregel dat jongeren zo snel mogelijk moeten worden aangesproken op verzuim. We hanteren hierin dus een preventieve aanpak. In dit kader geven de medewerkers van het Leerplein adviezen aan scholen, ketenpartners en ouders, sturen brieven, voeren gesprekken, nemen waar nodig deel aan MDO's en hebben preventieve verzuimspreekuren op scholen.

Aantal gesprekken

Overig verzuim*

* Hier is het aantal verzuimen geteld. Jongeren kunnen dus meerdere malen voorkomen in het totaal aantal, als zij meermaals hebben verzuimd.

Preventieve spreekuren

Met alle scholen voor voortgezet onderwijs en alle vestigingen van het MBO in de regio zijn afspraken gemaakt over het houden van preventieve spreekuren. Hier worden jongeren al door de leerplichtambtenaar of RMC-trajectbegeleider gesproken bij enkele uren verzuim, maar wel nadat de school zelf eerst acties heeft ondernomen. In de gesprekken wordt geprobeerd te achterhalen wat de oorzaken van het verzuim zijn om vroegtijdig te kunnen ingrijpen. Daarnaast is het voorkomen van het oplopen van verzuim een van de uitgangspunten. Ook is het van belang dat leerplicht en RMC zichtbaar zijn op scholen.

Door naar 5 HAVO

Ik krijg een verzuimmelding voor A, een meisje van 15 jaar. In de melding staat dat dit meisje zeer zelfbepalend is en dat zij liever lijkt te werken dan naar school te gaan. Ik nodig A samen met haar moeder uit voor een gesprek over haar verzuim bij mij op.

Al snel blijkt de vork heel anders in de steel te zitten. A heeft behoorlijk wat trauma's opgelopen in het verleden en heeft daarvoor al intensieve hulpverlening gehad. Dit heeft even geholpen maar de problemen laaien nu in alle hevigheid weer op.

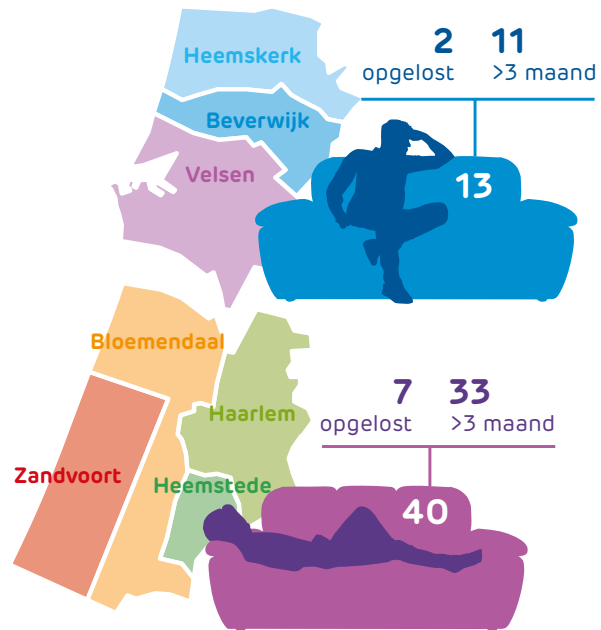
Om haar emotionele pijn te verdoven is A veel gaan blowen. Haar ouders maken zich grote zorgen hierover. Door alle problematiek en het blowen is een normale schoolgang voor A op dit moment niet mogelijk. Zij vindt dit zelf heel erg en ervaart dit weer als falen.

A kan goed leren en is bang om door dit alles te moeten doubleren. Omdat het tegen het einde van het schooljaar loopt stel ik voor dat ik contact opneem met haar school om te kijken of zij wellicht zonder de lessen te volgen toch de toetsen mag maken. Zij kan zich daarop dan voorbereiden door zelfstudie in haar eigen vertrouwde omgeving. Dit geeft A toch nog een kans om over te gaan naar de examenklas. De school gaat hiermee akkoord.

Ouders staan er op dat A per direct stopt met blowen. Ik heb ooit gehoord dat dit niet altijd de juiste oplossing is (bijvoorbeeld als blowen wordt gebruikt om trauma's te verdoven). Dus ik stel voor dat A en ouders eerst een afspraak maken met een consulent van de Brijder stichting om te bespreken hoe het stoppen door A het beste aangepakt kan worden. Dit was een goede zet! Het was zeker niet verstandig geweest als A zomaar in een keer was gestopt. Ook de hulpverlening is inmiddels weer opgestart. Zij bekijken met A wanneer en hoe zij het beste kan stoppen met blowen.

Het is A met zelfstudie en het maken van de toetsen op school gelukt om over te gaan naar de 5de klas van de HAVO!!

Aantal thuiszitters 5-18 jaar

Thuiszitters-aanpak*

Thuiszitters zijn jongeren tussen de 5 en 18 jaar die niet staan ingeschreven bij een school of ongeoorloofd vier weken of langer de school niet bezoeken.

Regionaal is het streven om thuiszittende jongeren binnen 3 maanden een passend aanbod te doen. Partijen hebben zich bestuurlijk gecommitteerd aan dit streven door het tekenen van een regionaal thuiszitterspact. Voor de uitvoerders van de diverse partijen die betrokken zijn bij thuiszitters is een uitvoeringsagenda opgesteld waarin werkwijze en verantwoordelijkheden verder worden vastgelegd.

- * Bij thuiszitten gaat het om twee groepen verzuimers:
- de absoluut verzuimers, die op enig moment in het schooljaar niet ingeschreven staan op een school;
 - de langdurig relatief verzuimers, die ingeschreven staan bij een school maar deze school ongeoorloofd vier weken of langer niet bezoeken.

HALT en PV's

Leerplichtambtenaren die een bevoegdheid hebben als Buitengewoon Opsporingsambtenaar (BOA) mogen een HALT-verwijzing afgeven of een proces verbaal (PV) opmaken voor overtredingen van de leerplichtwet.

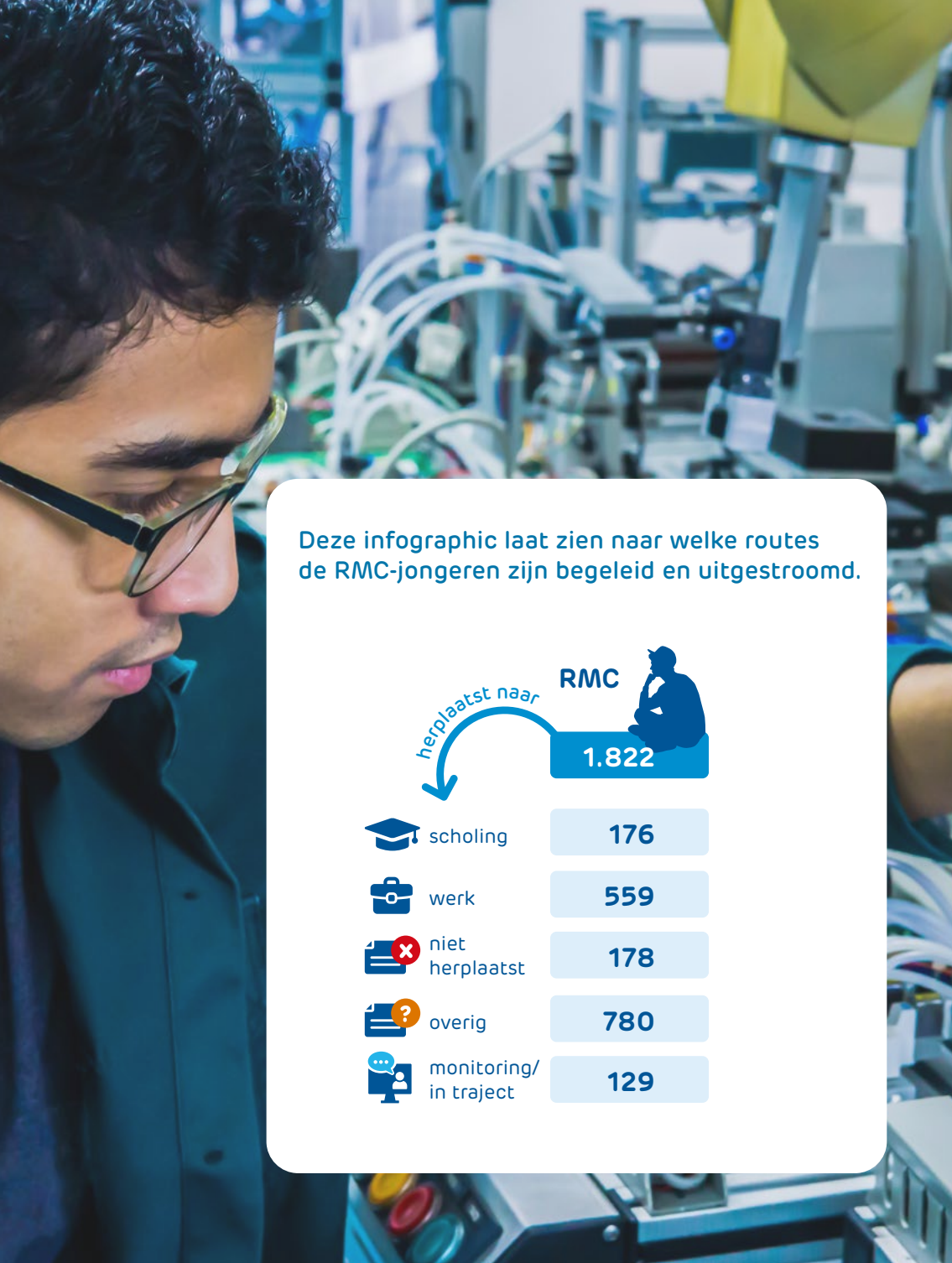
In de regio Zuid-Kennemerland en IJmond wordt gewerkt volgens de Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS), een aanpak die langdurige schooluitval moet tegengaan. De MAS beschrijft een stappenplan bij vier routes van meldingen van ongeoorloofd schoolverzuim. Het gaat om:

- vrijwillige jeugdhulp,
- HALT-straf,
- dwang in het civielrechtelijk kader,
- dwang in het strafrechtelijk kader.

Bij verzuim met achterliggende problematiek staat de inzet van jeugdhulp voorop. Er wordt meer gezocht naar oplossingen in het civiele kader (vrijwillig en drang). In sommige situaties is een verwijzing naar HALT of het opmaken van een proces verbaal echter nog steeds een uiterst middel om het doel (geregeld schoolbezoek door de jongere) te bewerkstelligen.

Aantal HALT-afdoeningen en Processen Verbaal

	 Halt.	 PV
relatief verzuim 	47	35
luxe verzuim 	-	41
absoluut verzuim 	-	-

Deze infographic laat zien naar welke routes de RMC-jongeren zijn begeleid en uitgestroomd.

RMC-aanpak

De RMC-aanpak (18-23 jaar) is een regionale aanpak die zich er met name op richt jongeren terug te geleiden naar onderwijs, waar mogelijk onderwijs dat leidt tot een startkwalificatie (minimaal Havo of Mbo 2 diploma). Een startkwalificatie is niet voor alle jongeren haalbaar. Het streven is dan ook om jongeren toe te leiden naar een beroepskwalificatie (certificaten, praktijkverklaringen), als het behalen van een startkwalificatie niet haalbaar is.

De aanpak geldt niet alleen voor de jongeren die in het lopende schooljaar uitvallen, maar ook voor de jongeren die eerder al uitgevallen zijn (oud-VSV-ers; jongeren tot 23 jaar, zonder startkwalificatie, die op de peildatum van 1 oktober niet zijn ingeschreven bij een opleiding).

Leerwerkmakelaar

sectoren:

Het gaat vooral om plekken in de sectoren
Economie, Zorg, Techniek en ICT.

Specifieke taken RMC

Binnen het RMC wordt een aantal specifieke taken uitgevoerd:

- **Stimuleren aanwezigheid op school van 18+ studenten**
D.m.v. preventieve spreekuren (zie infographic preventieve verzuimspreekuren) en huisbezoeken. Er zijn **404** huisbezoeken afgelegd bij jongeren van 18 jaar en ouder.
- **Leerwerkmakelaar**
Specifiek bedoeld voor jongeren die geen leerwerkplek kunnen vinden of die deze verliezen tijdens de opleiding. De leerwerkmakelaar helpt deze jongeren bij het vinden van een werkgever. In totaal zijn in het verslagjaar door de leerwerkmakelaar van het Leerplein **57** jongeren gesproken, waarvan er **38** zijn herplaatst naar een BBL-plek of naar werk.
- **Scholingsadviezen voor statushouders 23-27 jaar**
De RMC-medewerker spreekt de jonge statushouders en stelt voor hen een onderwijsadvies op dat wordt kortgesloten met de afdelingen Werk & Inkomen van de betreffende gemeente.
- **Scholingsadviezen Participatiewet 23-27 jaar**
De RMC-medewerker spreekt de jongeren die een uitkeringsaanvraag doen in het kader van de Participatiewet. Hij/zij stelt voor hen een onderwijsadvies op, dat wordt kortgesloten met de afdeling Werk&Inkomen of de re-integratiepartij van de woongemeente van de jongere. In de regio Zuid-Kennemerland en IJmond zijn in het verslagjaar in totaal 200 gesprekken met jongeren gevoerd in het kader van hun uitkeringsaanvraag.

Een veilige plek met goede begeleiding

In mei 2023 werd het RMC gebeld door de contactpersoon van een lokaal re-integratietraject m.b.t. één van hun deelnemers. M (18 jaar oud), had eerder binnen dit traject via een praktijkleerroute certificaten behaald in de richting bouw en wonen. Vanuit het traject was de vraag of we met hen mee konden denken over een alternatief (vervolg)traject.

Na afstemming met de betrokken hulpverlening ontstond er een afspraak tussen M. en de trajectbegeleider bij het RMC. M. vertelde dat ze van het speciaal onderwijs komt en door haar autisme veel teleurstellingen binnen het onderwijs heeft gekend. Een veilige plek, waarbij ze kan rekenen op goede begeleiding is belangrijk voor haar.

M. vindt het erg leuk om te koken. De trajectbegeleider heeft samen met haar een afspraak gemaakt bij een opleidingsbedrijf van Spaarne Werkt. De intake verliep daar positief. M. kon goed vertellen waarom ze via het werkbedrijf aan een horeca-opleiding wilde beginnen en welke ondersteuning zij nodig zou hebben.

Het opleidingsrestaurant is momenteel in verbouwing. M. kan starten met haar opleiding tot horeca-assistent, zodra de verbouwing klaar is.

Tot die tijd wil M. graag een vorm van dagbesteding hebben, zodat ze kan blijven werken aan een gezond dag- en nachtritme, maar ook omdat ze graag iets om handen heeft. Daarom is de trajectbegeleider met M. op bezoek gegaan bij een zorgtuinderij in de woonplaats van M. Na een leuke rondleiding en positief gesprek, heeft M. besloten om hier vrijwilligerswerk te gaan doen totdat haar opleiding in de horeca van start zal gaan.

VSV-aanpak

Over de periode 2021-2024 zijn de aanvullende maatregelen in samenwerking met de schoolbesturen vernieuwd. Deze maatregelen vinden hun basis in de vernieuwde doelstellingen van de Regeling regionale aanpak voortijdig schoolverlaten 2021-2024 en hebben betrekking op drie categorieën, te weten:

1. Verminderen van VSV

Vermindering van het aantal nieuwe VSV-ers met ruim 10% (naar 500) in 2024;

2. Vergroten percentage VSV-ers dat een jaar later terug gaat naar school of aan het werk gaat

De streefcijfers zijn dat 30% van de VSV-ers terugkeert naar school en 30% naar werk wordt herplaatst. Zij krijgen extra begeleiding om herplaatsing naar school, leerwerktraject of werk te realiseren;

3. Monitoren, ondersteunen en begeleiden van jongeren in kwetsbare posities

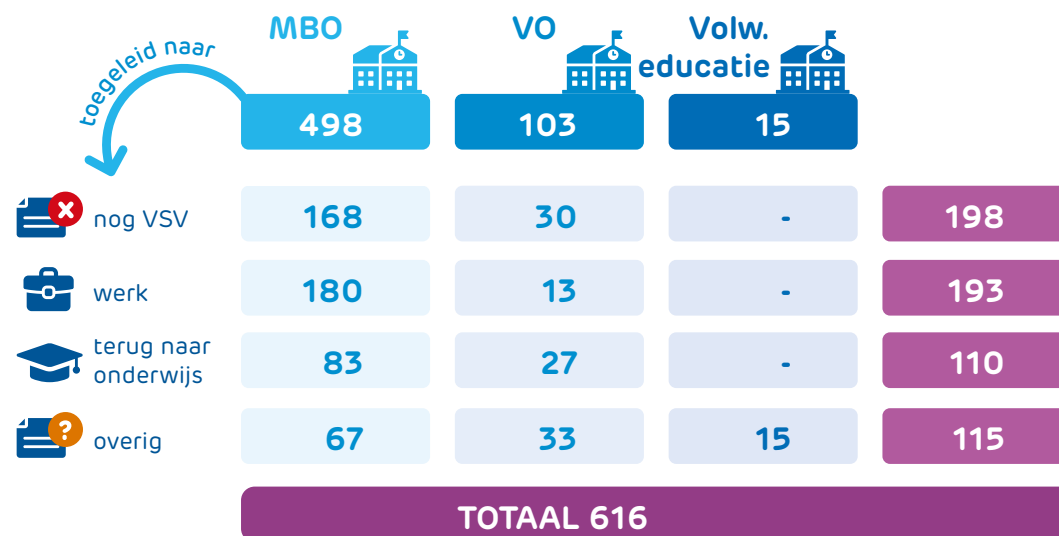
Monitoren en ondersteunen van jongeren in kwetsbare posities betreft met name jongeren vanuit het praktijkonderwijs, het voortgezet speciaal onderwijs, de Entreeopleiding (MBO1), de basisberoepsgerichte leerweg van het Vmbo en van de Internationale Schakelklas (ISK). Zij worden zo mogelijk begeleid naar een vervolgopleiding, werk, (leer)werktraject of dagbesteding.

Aanvullende maatregelen

Er is in onze regio in 2022-2023 ingezet op diverse maatregelen, waarvan het Leerplein de volgende (mede) uitvoert:

- Stimuleren aanwezigheid studenten 18+ op school
- Leerwerkmakelaars
- Aanvullend aanbod voor jongeren in kwetsbare posities

Cijfers 'voortijdig schoolverlaters' schooljaar 2021-2022

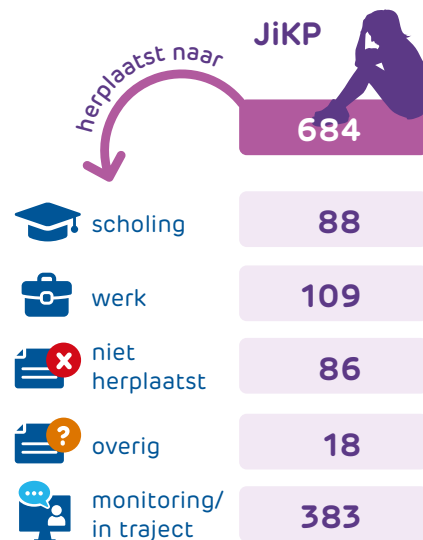
Over het schooljaar 2021-2022 (voorlopige en meest recente cijfers DUO) heeft de regio Zuid-Kennemerland en IJmond in totaal 616 voortijdig schoolverlaters. Het aantal is wel gestegen, maar landelijk gezien (30.000 VSV-ers) valt de stijging erg mee. Er wordt door het Leerplein, in samenwerking met de schoolbesturen en andere partners in de regio, blijvend gewerkt aan de vermindering van het aantal VSV-ers.

Jongeren in kwetsbare posities*

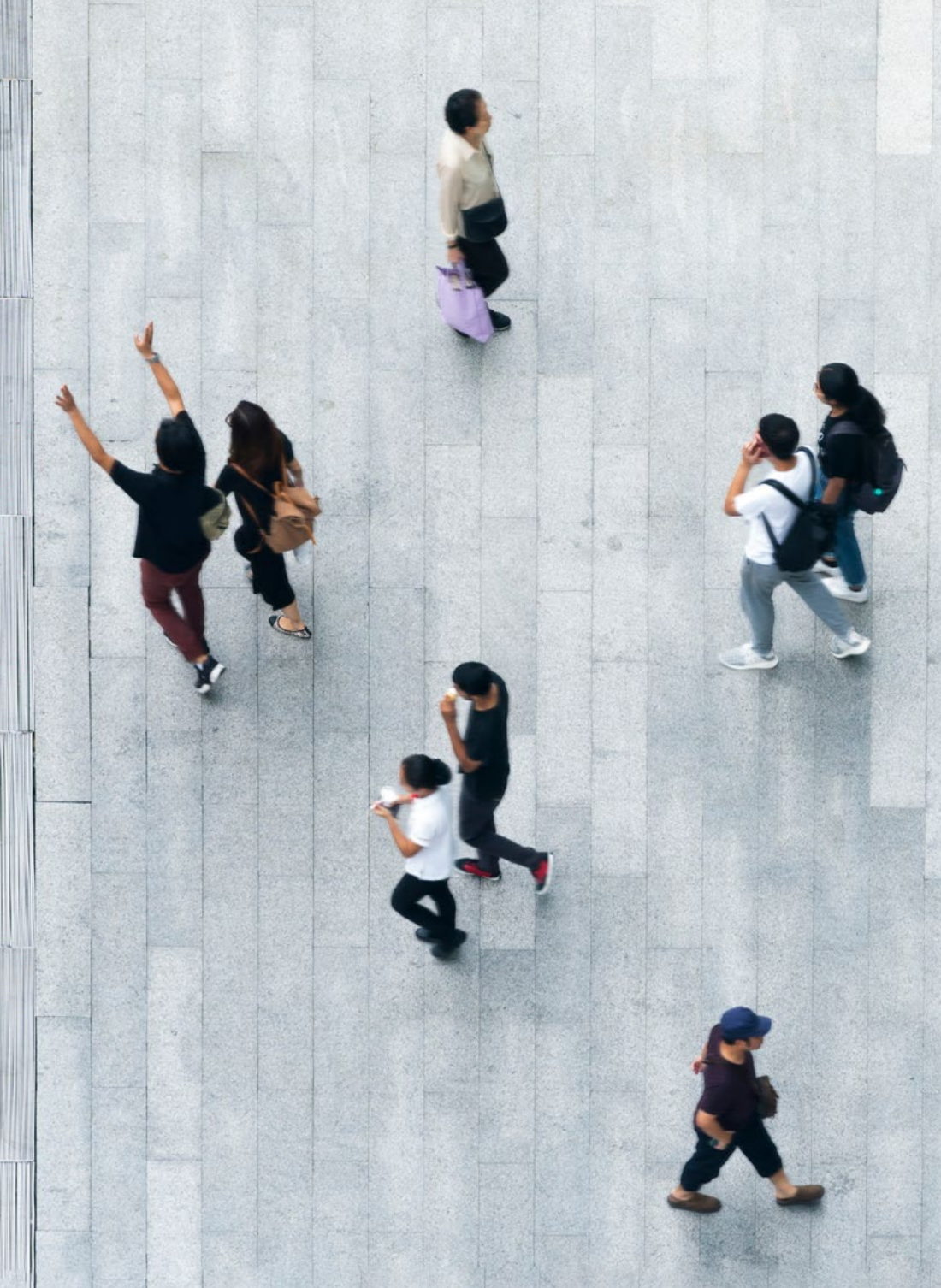
Jongeren in kwetsbare posities zijn jongeren met een afstand tot de arbeidsmarkt. Deze groep is vanwege een bijzondere thuissituatie, gedragsproblemen en/of specifieke leerbehoeften kwetsbaar en loopt een verhoogd risico ongediplomeerd uit te vallen uit het onderwijs. Uit de uitvoeringspraktijk blijkt dat de multi-problematiek waarmee jongeren te maken krijgen toeneemt. Uit landelijk onderzoek is bekend dat een derde van de voortijdig schoolverlaters "overbelast" is, d.w.z. te kampen heeft met meerdere problemen in de privé- of gezinssituatie. Volgens de wettelijke definitie betreft dit jongeren uit het Vmbo, Pro, Vso en Mbo 1.

Deze jongeren zijn voor een groot deel aan het werk (al dan niet met inzet van een re-integratiepartner) of hebben een uitkering op basis van de Participatiewet of Wajong. Anderen moeten worden toegeleid naar scholing, een leerwerktraject, werk of dagbesteding.

Deze infographic laat zien naar welke routes de jongeren in kwetsbare posities zijn begeleid en uitgestroomd.

* Deze groep is van rijkswege gedefinieerd en bestaat vooral uit jongeren afkomstig uit praktijkonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs. Ook de groep jongeren van Entree (MBO niveau 1) en van het VMBO basisberoepsgericht behoort hiertoe. De opdracht voor het RMC is deze doelgroep te monitoren en toe te (laten) leiden naar school, een leerwerktraject, werk of dagbesteding, afhankelijk van de mogelijkheden en wensen van de jongere.

Projecten

Vanuit het Leerplein zijn diverse activiteiten mede geïnitieerd en deze worden mede uitgevoerd, zoals bijvoorbeeld mentorenprojecten, leerwerk- en stageprojecten, extra begeleiding aan leerlingen ISK, praktijkonderwijs, VSO en MBO 1, trajecten maatschappelijke diensttijd.

Voor de begroting en de jaarrekening zijn de financiële stukken van de GR Schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten beschikbaar, die jaarlijks in het voorjaar aan de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten worden voorgelegd met het verzoek hierop een zienswijze te geven. Na verwerking van deze zienswijzen en vaststelling door het gemeenschappelijk orgaan van de GR worden de financiële stukken toegezonden naar de provincie, die fungeert als toezichthouder op de gemeenschappelijke regeling.

5

Financiën

> Omdat
scholing
werkt!

www.leerplein-mzk.nl

T 023-5113660 E info@leerplein-mzk.nl
POSTADRES Postbus 511, 2003 PB Haarlem

Deelnemende gemeenten:

Beverwijk, Bloemendaal, Haarlem, Heemskerk, Heemstede,
Velsen, Zandvoort